

Az Európai Bankhatóság (EBA) felülvizsgálta a pénzügyi szolgáltatókra vonatkozó kiszervezési irányelveit, és publikálta az új előírásokat tartalmazó szabályrendszert, amely pár hónapon belül már alkalmazandó lesz. A legfontosabb szabályokat foglaljuk össze jelen hírlevelünkben.

A felülvizsgálatot a pénzügyi intézmények és pénzügyi szolgáltatók körében történő jelentős változások hívták életre, úgymint az információs technológia rohamos fejlődése (FinTech, RegTech térhódítása) és a hagyományos banki üzleti modell átalakulása a költségcsökkentés, gyors alkalmazkodás és méretgazdaságosság szempontjainak figyelembevételével. A kiszervezéssel kapcsolatos ajánlások véglegesítését egy hosszú konzultációs időszak előzte meg. A piaci szereplők legfontosabb észrevételei és az EBA erre adott válaszait is tartalmazza az EBA végső riportja. A hitelintézetekre, befektetési cégekre és fizetési intézményekre vonatkozó új irányelvek 2019. 09. 30-vel felváltják a 2006 óta alkalmazott kiszervezésre vonatkozó irányelveket, valamint az EBA által a felhővel kapcsolatos kiszervezésre vonatkozó konkrét ajánlásokat is. Ezek egyaránt vonatkoznak egy harmadik fél által történő szolgáltatásokra és a csoporton belüli kiszervezésre is, azonban a kontrollok közötti különbségek miatt az előírások részben különböznek.

Hatálya

Az ajánlás egyaránt vonatkozik azon hitelintézetekre és befektetési szolgáltatókra, akikre vonatkozik a CRD, továbbá a pénzforgalmi intézményekre és az elektronikuspénz-kibocsátó intézményekre is. A hitelintézeteknek mind egyénileg, mind szubkonszolidált és konszolidált szinten is meg kell felelniük, azaz egy EU-ban székhellyel bíró hitelintézet harmadik országban működő leánybankjára is vonatkozik az ajánlás.

Kiszervezés meghatározása

Az EBA igen tág értelmezést használ a kiszervezés meghatározásához. Ezek szerint, a **kiszervezés** bármilyen formában létrejött megállapodást jelent hitelintézet, pénzügyi intézmény, elektronikus pénzügyi intézet és a szolgáltató között, amelynek során a szolgáltató olyan folyamatot, szolgáltatást vagy tevékenységet (összefoglalóan funkciót) végez, amelyet egyébként a hitelintézet, pénzügyi intézmény vagy elektronikus pénzügyi intézet saját maga végezne el. Az érintett szereplők visszajelzései után a végleges EBA ajánlásba bekerült a kiszervezés értékelésének szempontjai közé, hogy az érintett tevékenység rendszeres, vagy eseti jellegű-e, továbbá az EBA konkrét tevékenységeket határozott meg, amelyek nem minősülnek kiszervezésnek. Ilyen esetek, ami nem minősül kiszervezésnek többek között az alábbiak:

- funkció, amely kapcsán kötelező külső szolgáltató igénybevétele (pl. könyvvizsgálat, kereskedés utáni közzététel APA szolgáltatón keresztül);
- piaci információs szolgáltatások (pl. Bloomberg, Reuters);
- globális hálózati infrastruktúrák (pl. Visa, MasterCard);
- kliringszolgáltatók és központi szerződő felek igénybevétele;
- levelezőbanki szolgáltatások;
- olyan szolgáltatások, termékek beszerzése, amelyet egyébként az intézmény nem végezne (pl. jogi vélemény beszerzése, takarítás, kártyaolvasók beszerzése, számítástechnikai eszközök beszerzése).

Az ajánlásban az EBA is megkülönbözteti a „**kritikus vagy fontos**” tevékenységeket – a korábban használt kritikus tevékenység fogalomhoz hasonlóan –, amely megkülönböztetett figyelmet kap az új irányelvekben. A következő szituációkban a pénzügyi intézményeknek mindig kritikusnak vagy fontosnak kell tekinteniük az adott funkciót, amennyiben a szolgáltatás közbeni hiba, materiálisan veszélyeztetné/rontaná:

- az intézmény jogszabályi megfeleléségét,
- pénzügyi teljesítményét,
- a banki és fizetési szolgáltatások megbízhatóságát, továbbá azok folytatásának/folytathatóságának elvét.

Továbbá, a kritikus és fontos funkció kategóriájába esik a belső kontroll funkciók operatív feladatainak kiszervezése is, illetve, ha a banki tevékenységek vagy a fizetési szolgáltatások funkcióit olyan mértékben kívánják kiszervezni, hogy az illetékes hatóság engedélyére lenne szükség.

Kiszervezés irányítási és szabályozási keretrendszere

Az EBA ajánlása részletesen szabályozza, hogy a tevékenységeket kiszervező intézményeknek milyen irányítási, szabályozási előírásoknak kell megfelelniük. Ennek keretében ki kell alakítani a megfelelő belső szabályzatokat, nyilvántartásokat és meg kell határozni a szervezetben belül is a felelősségi köröket a kiszervezések kapcsán, ezen feladatok kapcsán az alábbiakat szeretnénk kiemelni:

Kiszervezési politika kialakítása

Azon intézményeknek, akik bármilyen tevékenységüket kiszervezik, rendelkezniük kell a menedzsment által jóváhagyott és általuk rendszeresen felülvizsgált írásos kiszervezési politikával. Ezen politikának tartalmaznia kell a kiszervezés teljes életciklusa kapcsán a követendő folyamatokat, eljárásokat és ezek kapcsán a felelősségi köröket. Az ajánlás részletesen bemutatja az életciklus-eseményeket, továbbá meghatározza a politika alapvető tartalmi kereteit is. A politikának tartalmaznia kell többek között:

- Kiszervezési folyamat tervezése kapcsán
 - » kiszervezési megállapodások kapcsán kinek és milyen módon feladata az üzleti igények meghatározása;
 - » kritériumok és szabályok meghatározása a kritikus vagy fontos kiszervezések azonosításához;
 - » kockázatok azonosításának, értékelésének és kezelésének eljárási;
 - » due diligence folyamat meghatározása;
 - » potenciális érdekellentétek azonosítása, értékelése, kezelése;

- » üzletmenet-folytonossági tervezés belső előírásai;
 - » kiszervezési megállapodások megszövegezésének szabályai;
 - » kiszervezési megállapodások jóváhagyási folyamata.
- Kiszervezési megállapodások implementációja, monitoringja és kezelése
 - » szolgáltatók folyamatos értékelésnek belső előírásai, szempontrendszer meghatározása (pl. KPI-ok kialakítása és monitoringja);
 - » folyamatok kialakítása, ha a kiszervezett tevékenységet végző cég kapcsán változás következik be (pl. szolgáltató pénzügyi helyzetének romlása, szerződés szerinti KPI-ok figyelése);
 - » jogi és a szabályozói megfelelés kapcsán független felülvizsgálat és audit szabályai (ez a belső ellenőrzési funkció feladata);
 - » megállapodás meghosszabbításának szabályai.
 - Dokumentációs és nyilvántartási szabályok meghatározása
 - Exit stratégiák és a megállapodás felmondásának (pl. a szolgáltató megszegte a vonatkozó jogi előírásokat) szabályai és eljárása

„Outsourcing officer” meghatározása

Az EBA konzultációs dokumentuma is tartalmazta egy kiszervezésért dedikáltan felelős személy meghatározását/kinevezését, amely azonban a visszajelzések alapján a végleges ajánlásban pontosításra került. Az arányosság elve alapján a személy más feladatokat is elláthat (természetesen az érdekellentétek elkerülésével). Az EBA végleges ajánlása alapján ezen személy a belső védelmi vonalak második vonalában helyezkedik el.

Érdekellentétek kezelése

Az EBA ajánlása szerint a kiszervezések potenciális érdekellentétet okozhatnak még a csoporton belüli kiszervezések esetében is, ezért fontos, hogy ezek azonosítása, kezelése és lehetőség szerinti csökkentése megtörténjen.

Üzletmenet-folytonossági tervek kiegészítése

A kiszervezések befolyással lehetnek egy intézmény működésére, azonban a kritikus vagy fontos tevékenységek esetében ez különösen számottevő. Mindezek következtében az ajánlás egyértelműsíti, hogy kritikus vagy fontos tevékenységek kiszervezése esetén az üzletmenet-folytonossági terveket minden esetben frissíteni kell és rendszeresen tesztelni kell ezen tervek működőképességét és hatékonyságát.

Kiszervezési nyilvántartás készítése

Az ajánlás alapján minden érintett intézmény számára kötelező a kiszervezések kapcsán nyilvántartás vezetése, amely minimális tartalmi előírásait is meghatározza az ajánlás. Ilyen kötelező tartalmi elem többek között: a kiszervezett tevékenység leírása, a kiszervezett tevékenységet milyen országban (régióban) végzi a szolgáltató, adatok tárolásának helye (felhőalapú kiszervezés esetében is). Kritikus vagy fontos tevékenységek esetében a nyilvántartásra további előírások is vonatkoznak (pl. alternatív szolgáltatást nyújtók meghatározása).

Belső ellenőrzési funkció feladatkörének pontosítása

A belső ellenőrzési funkció kapcsán egyértelműsítésre kerültek a minimálisan

elvégezendő ellenőrzések, amelynek keretében egyrészt a szabályozottságot, másrészt azok alkalmazását is biztosítaniuk kell a kiszervezési politikában írtaknak megfelelően.

Kiszervezés életciklusa

Az EBA ajánlása meghatározza és részletesen szabályozza a kiszervezés életciklus eseményeit, az egyes esetekre vonatkozó kötelezettségeket. Fontos, hogy a kötelezettségeket az ajánlás hatálybalépésétől kell betartani, azonban bizonyos esetekben határoz meg átmeneti szabályt az ajánlás. Többek között ugyan az összes 2019. október 1-én vagy utána kötött új kiszervezési szerződésnek meg kell felelnie az új elvárásoknak, de a korábbi szerződéseket azok első felülvizsgálatáig, de legkésőbb 2021. december 31-ig szükséges majd módosítani. Az életciklus eseményeket a következő ábra mutatja be:

1. ábra: Kiszervezés életciklusa

Az új, lényegesebb szabályok összefoglalása

1. A szabályozás köre

A 2006-os ajánlás csak hitelintézetekre vonatkozott, míg az új ajánlás köre kiszélesedett a befektetési-, és fizetési szolgáltatásokat nyújtó szervezetekre, továbbá az elektronikus pénzügyi kibocsátókra is. Ezentúl az irányelv indirekt (belső és külső audit) módon szabályozza a FinTech és RegTech cégeket is. A szabályok vonatkoznak minden, az EEA régióban pénzügyi intézményként, vagy szolgáltatóként működő szervezetre, és azokra a szervezetekre is, amelyek szolgáltatást nyújtanak a régióban működő intézményeknek.

2. „Empty shell” intézmények elkerülése – felelősségi szabályok

Az ajánlás is hangsúlyozza, hogy a kiszervezett tevékenységekért való felelősség mindig a pénzügyi intézménynél, annak irányító testületénél marad. Ennek teljesítése és az „Empty shell”¹ struktúrák elkerülése érdekében az intézménynek elegendő erőforrást kell biztosítania a kiszervezett tevékenységek megfelelő felügyeletére és a kockázatok kezelésére.

3. Outsourcing officer

Ki kell nevezni egy „outsourcing officert”, aki a második belső védelmi vonalban dedikáltan felelős a kiszervezések kapcsán.

¹ Empty shell struktúra: olyan névlegesen önálló intézmény, ahol a funkciók kiszervezésre kerültek – akár csoporton belülrre –, így érdemi saját erőforrással nem rendelkezik szolgáltatása ellátásához.

4. A harmadik országbeli szolgáltatókra is vonatkoznak az EU-s szabályok

Az ajánlás előírja, hogy harmadik országbeli szolgáltatók esetében is biztosítani kell az EU-s jogszabályok (pl. adatvédelem, MiFID 2 rezsím) betartását, ha EU-s cég szervez ki tevékenységet.

5. A kritikus vagy fontos funkciókra történő fókuszálás

Az eredeti tervezetben az ajánlás nem különböztette meg a kritikus vagy fontos kiszervezéseket és teljes körűen vonatkozott minden kiszervezésre. Azonban reagálva a piaci szereplők visszajelzéseire, miszerint az új ajánlás indokolatlan mértékben növeli az adminisztrációs terheket, a végleges ajánlásban az EBA is megkülönbözteti a kritikusnak vagy fontosnak nem minősülő tevékenységeket, amelyekre kevesebb előírás vonatkozik kockázatkezelési és adminisztratív szempontból.

6. Felhő

A végleges verzió tisztázza, hogy a felhőszolgáltatások igénybevétele nem tekinthető automatikusan kritikus vagy fontos funkciónak. A funkció kiszervezésre ugyanaz a megközelítés vonatkozik, mint a szolgáltatókkal kötött egyéb megállapodásokra, figyelembe véve a felhő sajátosságait. A felhőszolgáltatások igénybevételéről szóló EBA iránymutatás integrálódott a kiszervezési iránymutatásokban.

7. Az adatközpontok helyszínei és az üzleti folytonosság

Az adatközpontok pontos helyszíneit, országot vagy régiót tekintve nem szükséges felfedni, ha azok közzététele veszélyeztetné az adatbiztonságot. Az EBA azonban azt is hozzátette, hogy ha az illetékes hatóságoknak több információra van szükségük – pl. szabályozói vizsgálatkor vagy könyvvizsgálat elkészítéséhez – abban az esetben részletesebb információkat kell szolgáltatnia az intézményeknek. Továbbá az EBA azt is tisztázta, hogy a kritikus vagy fontos funkciók esetében nem támaszkodhatnak kizárólag a szolgáltató üzletmenet-folytonossági tervezetére, ki kell alakítaniuk, fenntartaniuk és rendszeresen tesztelniük a saját üzleti folytonossági tervüket is.

8. Exit stratégiák

Minden intézmény köteles világosan meghatározott exit stratégiát meghatározni az összes kritikus vagy fontos funkció kiszervezése esetében.

A felülvizsgált kiszervezési irányelvek újabb kihívásokkal állítják szembe a pénzügyi intézményeket, azonban a szabályozással való megfelelés stratégiai cél és versenyelőny megszerzésére alkalmas eszköz is lehet a csökkentett kockázatokkal, transzparens folyamatokkal és a kiszervezés hatékony menedzselése által. A kiszervezések tekintetében több feladat merül fel egy intézmény esetében a compliance, a jog, az üzleti területek és az IT oldalán is, amely feladatok kapcsán a KPMG komplex szolgáltatásaival szívesen áll rendelkezésre.

Kapcsolat:

Rakó Ágnes
partner

M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

Szalai Péter
igazgató

M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
menedzser

M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

[KPMG.hu](https://www.kpmg.hu)

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást.

A KPMG név, a KPMG logó a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2019 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátozott felelősségű társaság, és egyben a független tagtársaságokból álló KPMG-hálózat magyar tagja, amely hálózat a KPMG International Cooperative-hez ("KPMG International"), a Svájci Államszövetség joga alapján bejegyzett jogi személyhez kapcsolódik. Minden jog fenntartva.